

MELLÉKLETEK A TUDOMNYOS DIÁKKÖRI MUNKÁHOZ

Munka címe: TANÍTÓNŐK A 21. SZÁZADI ALAPISKOLÁKBAN

Szerző: Mgr. Stela Járiosiová

Témavezető: prof. Dr. Attila Józsefné Katalin Ambrus, DSc.

Intézmény: Selye János Egyetem, Komárom – Szlovákia

A – Melléklet

1. táblázat: A pedagóguspályán lévő pedagógusok száma Szlovákiában 2000-2021 között.¹

Év	Σ Pedagógus	Alsó tagozat	Felső tagozat	Σ Nő	Alsó tagozat	Felső tagozat
2000	38 022	-	-	31 790	-	-
2005	33 020	12 104	20 916	27 801	11 420	16 381
2010	28 278	11 434	16 844	24 246	10 864	13 382
2015	27 613	11 765	15 848	23 870	11 199	12 671
2020	28 607	12 422	16 185	24 812	11 893	12 919
2021	29 732	15 295	14 437	25 914	14 201	11 713

Forrás: Saját szerkesztés.

¹ Statisztikai adatok a 2000-es évről, az állami pedagóguspályán elhelyezkedő pedagógusok száma alapján a szlovákiai alapiskolákban. Forrás: https://www.cvtisr.sk/cvti-sr-vedecka-kniznica/informacie-o-skolstve/statistiky/statisticka-rocenka-publikacia/statisticka-rocenka-suhrne-tabulky.html?page_id=9603 (A letöltés ideje: 2022. 03. 20.) (A letöltés ideje: 2022. 03. 20.) Statisztikai adatok 2005-2021-es évekről, az állami pedagóguspályán elhelyezkedő pedagógusok száma alapján a szlovákiai alapiskolákban. Forrás: https://www.cvtisr.sk/cvti-sr-vedecka-kniznica/informacie-o-skolstve/statistiky/statisticka-rocenka-publikacia/statisticka-rocenka-zakladne-skoly.html?page_id=9601 (A letöltés ideje: 2022. 03. 20.)

B – Melléklet

2. táblázat: A pedagógus szakmai pályafutásának szakaszai Habermann (1991) szerint.

A pályán eltöltött év	Szakmai feladat	Szakaszok
1-3	pályakezdés	túlélés és felfedezés
4-6	stabilizálódás	
7-18	kísérletek, aktív tevékenység	újraértékelés
19-30	kételkedés önmagunkban	
	higgadság	konzervativizmus
	distancia	
31-40	a lelkesedés csökkenése	
	higgadság vagy keserűség	

Forrás: Habermann, 1991, idézi Kósáné Ormai & Horányi, 2006, p. 36

C – Melléklet

KÉRDŐÍV

Kedves Kitöltő!

Az alábbi kérdőív a tudományos diákköri munkám alapját képezi, melynek címe: *Tanítónők a 21. századi alapiskolákban*. A kérdőív a pedagógusnők szemszögéből keresi a válaszokat arra, hogy miként tudnak helytállni napjaink oktatási környezetében. Továbbá szeretnénk azt is pontosabban látni, hogyan ítélik meg a pedagógusi pályát, miként élik meg a jelenlegi nevelő-oktató folyamatokban felmerülő problémákat, nehézségeket, és hogy azokra milyen reakciókat, megoldásokat adnak.

A szlovákiai és magyarországi alapiskolai tanárnőket egyaránt tisztelettel kérem a kérdőív kitöltésére, ezzel sokat segítenek munka elkészítésében. A kérdőív kitöltése teljesen önkéntes és teljes anonimitást biztosít. A kitöltés maximum 5 percet vesz igénybe.

Együttműködésüket és válaszaikat köszönöm!

Tisztelettel és üdvözléssel,

Stela Jánosiová

1. Kérem, jelölje meg származási helyét!

- ☐ Magyarország
- ☐ Szlovákia

2. Ön párkapcsolatban él?

- ☐ Igen
- ☐ Nem

3. Vannak gyermekei?

- ☐ Igen
- ☐ Nem

4. Mióta dolgozik pedagógusként? Harbermann féle felosztás szerint a következők között jelöljön.

- ☐ 1-3 éve
- ☐ 4-6 éve
- ☐ 7-18 éve
- ☐ 19-30 éve
- ☐ 31-40 éve

5. Az alapiskola mely tagozatán foglalkozik gyermekekkel tanóra keretein belül?

- ☐ Alsótagozat
- ☐ Felsőtagozat
- ☐ Mindkettő

6. Milyen pedagógusi képzettséggel rendelkezik?

- ☐ Óvopedagógiai
- ☐ Nevelőnői
- ☐ Alsó tagozatos tanítói
- ☐ Tanári-szak
- ☐ Speciális pedagógus
- ☐ Gyógypedagógus
- ☐ Nem rendelkezem
- ☐ Egyéb:

7. Tanulmányait tekintve úgy érzi, hogy megfelelően készítették fel a pedagóguspálya betöltésére?

- ☐ Igen
- ☐ Nem

8. Olyanná alakult a pedagóguspályája, amilyennek szerette volna?

- ☐ Igen
- ☐ Nem

9. Ön, mint pedagógus, mennyire érzi magát megbecsülve?

- ☐ Teljes mértékben megbecsülve érzem magam.
- ☐ Egyáltalán nem érzem magam megbecsülve.

10. Amennyiben nem érzi magát megbecsülve a pedagógusi pályáján, mit gondol, mi lehet ennek az oka? Kérem, fejtse ki röviden, 1-1 példával illusztrálva a véleményét.

11. Mennyire tudja összeegyeztetni az otthoni és az iskolai feladatait, teendőit?

- ☐ Könnyedén kezelem és tudatosan tervezek.
- ☐ Egész jól, de akadnak némi fennakadások.
- ☐ A rám háruló feladatok miatt egyre nehezebben.
- ☐ Az utóbbi időben nagyon nehezen.

12. Adódnak-e a munkája során nehéz szituációk, nehézségek és olyan problémák, amikkel nehezen birkózik meg?

- ☐ Igen, gyakran előfordul.
- ☐ Igen, de ritkán.
- ☐ Nem.

13. Amennyiben igent jelölt, melyek ezek a területek? Kérem, írjon 1-1 példát. (pl.: időbeosztás)

14. Ön szerint milyen kompetenciákra lenne szüksége a pedagógusnak a nevelő-oktató munkája során?

- ☐ A különböző (kor, nem, kulturális háttér, tanulási nehézségek stb.) tanulók segítségének kompetenciájára.
- ☐ A más tanárokkal való együttműködés (az iskolában vagy más nevelési környezetben) kompetenciájára.
- ☐ Az egyéb szereplőkkel való együttműködés elősegítésének kompetenciájára.
- ☐ A tanterv és oktatási környezet fejlesztésének, javításának kompetenciájára.
- ☐ A problémák megoldásának és konfliktuskezelésnek a kompetenciájára.
- ☐ A reflektálás kompetenciájára a saját szakmai identitás szempontjából.

15. Globálisan Ön mely problémákat látja a legnehezebben kezelhetőnek a nevelő-oktató folyamatban? (Többet is jelölhet! Maximum ötöt.)

- ☐ fegyelmezés írásban
- ☐ fegyelmezés szóban
- ☐ értékelés
- ☐ diákok motiválása
- ☐ diákok figyelmének lekötése
- ☐ tanulók érdeklődésének felkeltése

- ☐ konfliktuskezelés
- ☐ számonkérés
- ☐ inkluzív pedagógia megvalósítása
- ☐ online oktatás
- ☐ kommunikáció
- ☐ információdömping
- ☐ egyéb, éspedig:.....

16. Felkészültnek érzi magát módszertanilag, eszközök tekintetében a fenti nehézségek kezelésében?

-2	-1	0	1	2

egyáltalán nem

teljes mértékben

17. Kért már esetleg segítséget az osztálytermekben felmerülő nehézségek, problémák megoldására?

- ☐ Igen
- ☐ Nem

18. Ha igen, kitől kért segítséget a legtöbb esetben? Kérem, hogy csak egy választ jelöljön!

- ☐ Intézményvezetőtől
- ☐ Pedagógus kollégától (nő)
- ☐ Pedagógus kollégától (férfi)
- ☐ Szülőtől
- ☐ Pszichológustól
- ☐ Gyógypedagógustól
- ☐ Másától, éspedig:.....

19. Felmerült már Önben az a kérdés, hogy az átélt nehézségek miatt pályát vált?

- ☐ Igen, néha felmerült.
- ☐ Igen, felmerült többször is.
- ☐ Nem, nem volt még rá eset.

20. Amennyiben felmerült Önben a pályaváltás/pályaelhagyás gondolata, mikor történt ez meg?

A pedagógusi pályán eltöltött:

- ☐ 1-3. évben
- ☐ 4-6. évben
- ☐ 7-18. évben
- ☐ 19-30. évben
- ☐ 31-40. évben

D – Melléklet

DOTAZNÍK

Vážená respondentka!

Nižšie uvedený dotazník tvorí základ mojej študentskej vedeckej práce s názvom: *Učiteľky na základnej škole v 21. storočí*. Dotazník zo zorného uhla učiteliek v praxi hľadá odpovede na to, ako si dokážu poradiť v dnešnom vzdelávacom prostredí. Ďalej by sme chceli presnejšie vidieť, ako posudzujú učiteľskú dráhu, ako prežívajú problémy a ťažkosti vznikajúce v súčasných vzdelávacích procesoch a aké reakcie a riešenia na ne dávajú.

S úctou prosím všetkých učiteľky základných škôl o vyplnenie dotazníka. Niektoré otázky sú otvorené, v ktorých by som Vás prosila o stručné a jasné odpovede.

Vyplnenie dotazníka je úplne dobrovoľné a zabezpečuje úplnú anonymitu. Vyplnenie trvá maximálne 5 minút.

Za Váš čas venovaný mojim dotazníkom, Vám úprimne ďakujem.

S úctou,

Stela Járosiová

1. Žijete v partnerskom vzťahu?

- ☐ Áno
- ☐ Nie

2. Máte deti?

- ☐ Áno
- ☐ Nie

3. Ako dlho pracujete v školstve ako učiteľka? Podľa Harbermannovho rozdelenia vyberte z uvedených možností.

- ☐ 1-3 rokov
- ☐ 4-6 rokov
- ☐ 7-18 rokov
- ☐ 19-30 rokov
- ☐ 31-40 rokov

4. Na ktorom úseku základnej školy sa venujete deťom v rámci vyučovacieho procesu?

- ☐ ZŠ I. stupeň
- ☐ ZŠ II. stupeň
- ☐ ZŠ I. aj II. stupeň

5. Akú pedagogickú kvalifikáciu máte?

- ☐ Predprimárne vzdelanie
- ☐ Vychovávateľstvo
- ☐ Učiteľstvo I. stupeň
- ☐ Učiteľstvo II. stupeň
- ☐ Špeciálna pedagogika
- ☐ Nemám žiadne
- ☐ Iné:

6. Myslíte si, vzhľadom na Vaše štúdium, že ste boli dostatočne pripravený na povolanie učiteľa?

- ☐ Áno
- ☐ Nie

7. Dopadla Vaša učiteľská kariéra tak, ako ste plánovali?

- ☐ Áno
- ☐ Nie

8. Cítite sa docenená ako učiteľka?

- ☐ Cítim sa plne docenená.
- ☐ Vôbec sa necítim docenená.

9. Ak vo svojej učiteľskej kariére sa necítite docenená, čo si myslíte, čo to evokuje? Stručne vyjadrite svoj názor a ilustrujte ho jedným príkladom.

10. Ako dokážete zosúladiť svoje domáce a školské povinnosti a úlohy?

- ☐ Ľahko sa riadim a vedome plánujem.
- ☐ Celkom dobre, ale mám nejaké medze.
- ☐ Stále ťažšie kvôli úlohám, ktoré mi boli zverené.
- ☐ V poslednej dobe veľmi ťažko.

11. Stretávate sa v práci s takými situáciami, ťažkosťami a problémami, s ktorými sa ťažko vyrovnávate?

- ☐ Áno, dosť často.
- ☐ Áno, často.
- ☐ Nie.

12. Ak áno, ktoré sú tieto oblasti? Napíšte aspoň 1 príklad. (napr.: dodržať časový harmonogram)

13. Podľa Vašej mienky aké kompetencie potrebuje najviac učiteľka počas svojej edukačnej činnosti?

- ☐ Pomáhať rôznorodým študentom (vek, pohlavie, kultúrne zázemie, problémy s učením, atď.).
- ☐ Spolupráca s ostatnými učiteľmi v školskom alebo v inom výchovnom prostredí.
- ☐ Kompetencia uľahčovania spolupráce s inými aktérmi edukácie.
- ☐ Rozvíjať a skvalitniť učebný plán a vzdelávacie prostredie.
- ☐ Riešenia problémov a zvládania konfliktov.
- ☐ Reflexia z pohľadu vlastnej profesionálnej identity.

14. Z globálneho hľadiska ktoré problémy považujete za najťažšie na riešenie vo výchovnom-vzdelávacom procese? (Môžete označiť maximálne päť možností)

- ☐ disciplína písomnou formou
- ☐ disciplína verbálnou formou
- ☐ hodnotenie
- ☐ motivovanie
- ☐ upútanie pozornosti žiakov
- ☐ vzbudzovanie záujmu žiakov
- ☐ riešenie konfliktov
- ☐ skúšanie a kontrola domácej úlohy
- ☐ implementácia inkluzívnej pedagogiky
- ☐ online vzdelávanie
- ☐ komunikácia
- ☐ informačný dumping
- ☐ iné, konkrétne:.....

15. Cítite sa pripravení z hľadiska metodiky a nástrojov na zvládnutie uvedených ťažkostí?

-2	-1	0	1	2

Nie, vôbec.

Áno, kompletne.

16. Požiadali ste niekedy o pomoc pri riešení ťažkostí alebo problémov v triede?

- ☐ Áno
- ☐ Nie

17. Ak áno, koho ste požiadali o pomoc? Uved'te len jednu odpoveď.

- ☐ Školský riaditeľ
- ☐ Kolegyňa - učiteľka
- ☐ Kolega - učiteľ
- ☐ Rodič
- ☐ Psychológ
- ☐ Špeciálny pedagóg
- ☐ Iné, konkrétne:.....

18. Uvažovali ste niekedy o zmene povolania kvôli ťažkostiam, ktoré ste zažili?

- ☐ Áno, niekedy.
- ☐ Áno, už sa to niekoľkokrát stalo.
- ☐ Nie, nikdy žiadne neboli.

19. Ak áno, kedy sa tak stalo?

Roky vo vyučovaní:

- ☐ 1-3. rokoch
- ☐ 4-6. rokoch
- ☐ 7-18. rokoch
- ☐ 19-30. rokoch
- ☐ 31-40. rokoch